

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 526/2011-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., B., zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. M. B., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. M. B., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 27. apríla 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 274/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. augusta 2011 doručená sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cob 274/2010-234 z 27. apríla 2011.

Z predloženej sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupoval ako odporca v konaní pred Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) vedenom pod sp. zn. 22 Cb 167/2007. Na okresný súd sa obrátil návrhom na vydanie platobného rozkazu S., a. s., B. (ďalej len „navrhovateľ“), ktorý sa domáhal od sťažovateľa zaplata sumy 551 008,29 € s príslušenstvom z titulu nezaplata faktúry za dodaný plyn. Odporom podaným proti platobnému rozkazu sťažovateľ argumentoval, že *„navrhovateľ nepreukázal existenciu ním tvrdenej pohľadávky; odporca navrhovateľovi žalovanú istinu nedlhuje. Odporcovi bola zo strany spoločnosti L., a. s., preukázaná existencia vykonateľného rozhodnutia Okresného súdu Bratislava II, ktorým súd navrhovateľovi uložil povinnosť dodávať zemný plyn na odberné miesto pre spoločnosť L., a. s.. Spoločnosť L., a. s. odoberala v rozhodnom období (december 2005) zemný plyn dodávaný na odberné miesto na základe uvedeného predbežného opatrenia. V decembri 2005 preto neprišlo k dodávke zemného plynu na odberné miesto podľa zmluvy pre odporcu (tento teda ani plyn neodoberal), ale k jeho dodávke pre spoločnosť L., a. s.“*

Okresný súd rozsudkom č. k. 22 Cb 167/2007-180 z 22. apríla 2010 uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 550 951,80 € a trovy konania v sume 33 060,35 €. Vo zvyšnej časti konanie zastavil.

Okresný súd vychádzal zo zistenia, že sťažovateľ s navrhovateľom *„uzatvorili dňa 2.11.2005 zmluvu o dodávke plynu do regulačnej stanice v L., názov odberného miesta: L., a. s.. Navrhovateľ sa zaviazal s účinnosťou od 2.11.2005 na vyššie uvedené odberné miesto dodávať odberateľovi (odporcovi) plyn a odporca sa zaviazal za odobratý plyn zaplatiť kúpnu cenu. V mesiaci december 2005 navrhovateľ dodal na uvedené odberné miesto zemný plyn v množstve 2.731.682 m³, čo odporca potvrdil v dennom odberovom diagrame zo dňa 2.1.2006. Za dodaný plyn vystavil navrhovateľ odporcovi faktúru č. 2511451245 na sumu 551.008,29 eur, splatnú dňa 26.1.2006. Spoločnosť L., a. s. zaslala navrhovateľovi list datovaný dňom 28.12.2005, v ktorom ho upozorňuje, že i napriek právoplatnému predbežnému opatreniu nezačali s dodávkou zemného plynu pre spoločnosť L., a. s.“*

Odporca v liste zo dňa 19.12.2005 adresovanom navrhovateľovi žiadal navrhovateľa o zabezpečenie kontinuity dodávok tepla pre mesto Levice predĺžením účinnosti zmluvy.“.

Na základe uvedených skutkových zistení okresný súd dospel k záveru, že „navrhovateľ dodával odporcovi plyn tak, ako to mali zmluvne dohodnuté. Tvrdenie odporcu, že navrhovateľ dodával v decembri 2005 plyn spoločnosti L., a. s a nie odporcovi, nebolo súdu náležite preukázané. List zo dňa 28.12.2005 od firmy L., a. s., ktorý bol adresovaný navrhovateľovi, preukazuje, že napriek predbežnému opatreniu nebol tejto spoločnosti plyn zo strany navrhovateľa dodávaný a spoločnosť L., a. s. mala na základe ponuky navrhovateľa na dodávku plynu na december 2005 o dodávku plynu záujem. List odporcu zo dňa 19.12.2005 jednoznačne preukazuje, že samotný odporca požiadal v decembri 2005 navrhovateľa o kontinuitu dodávky plynu aj v roku 2006. Súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že v zmluve o dodávke plynu je ako odberateľ uvedený odporca, pričom spoločnosť L., a. s. je uvedená len ako názov odberného miesta. Je preto internou záležitosťou medzi spoločnosťou odporcu a spoločnosťou L., a. s., ktorá spoločnosť v tom – ktorom období odoberá z odberného miesta plyn dodaný navrhovateľom... Dodanie plynu odporca potvrdil svojím podpisom na odberovom diagrame.“.

Svedeckú výpoveď svedka Mgr. G. H. okresný súd vyhodnotil tak, že z nej „nevyplývajú skutočnosti pre toto konanie právne relevantné“.

Sťažovateľ podal proti prvostupňovému rozsudku okresného súdu odvolanie, v ktorom uviedol, že svedecká výpoveď Mgr. G. H. spochybňuje hodnotenie listu z 28. decembra 2005 okresným súdom. Podľa sťažovateľa zo zápisnice z pojednávania okresného súdu z 12. mája 2008 „nepochybne vyplýva, že predvolaný svedok Mgr. G. H. jednoznačne tvrdí, že listom zo dňa 28. decembra 2005 od firmy L., a. s., ktorý podpísal netvrdila obchodná spoločnosť L., a. s., že Žalobca neplní predbežné opatrenie, ale naopak chceli sa informovať o plnení, resp. neplnení predbežného opatrenia“.

K listu sťažovateľa navrhovateľovi z 19. decembra 2005 sťažovateľ v odvolaní uviedol, že v odpovedi z 23. decembra 2005 navrhovateľ predĺženie platnosti zmluvy

o dodávke so sťažovateľom odmietol *«s poukazom na skutočnosť, že: „S., a. s. je oprávnený na dotknutom mieste dodávať plyn inému odberateľovi, len ako spoločnosť L., a. s. neprejaví záujem o dodávku plynu, na ktoré má v zmysle rozhodnutia súdu nárok“»*. V tejto súvislosti sťažovateľ v odvolaní zdôraznil, že navrhovateľ odmietol predĺžiť platnosť zmluvy so sťažovateľom *„z dôvodu plnenia predbežného opatrenia súdu, ktoré nadobudlo vykonateľnosť 29. novembra 2005, teda predtým, než došlo k dodávke plynu v mesiaci december. Žalobca teda v mesiaci december 2005 dodal zemný plyn v súlade s vykonateľným predbežným opatrením obchodnej spoločnosti L., a. s., a nie Žalovanému.“*.

Vo vzťahu k zisteniu okresného súdu, že zo zmluvy o dodávke plynu je ako odberateľ zaviazaný sťažovateľ, tento v odvolaní uviedol, že *„v mesiaci december 2005 došlo zo strany Žalobcu iba k jednej dodávke zemného plynu na odberné miesto č. 03 10757, pričom podľa vyššie uvedených skutočností malo prísť k dvom dodávkam zemného plynu – jedna mala byť realizovaná na základe zmluvy medzi Žalobcom a Žalovaným a jedna na základe vykonateľného predbežného opatrenia zo dňa 21. novembra 2005... žalobca dodnes nepreukázal, že v mesiaci december 2005 dodal zemný plyn Žalovanému na základe Zmluvy o dodávke plynu zo dňa 2. decembra 2005.“*. Napokon sťažovateľ uviedol, že hoci relevantný odberový diagram podpísal, tento *„vyhotovil v rámci plnenia zmluvných povinností“*.

Krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol rozsudkom č. k. 3 Cob 274/2010-234 z 27. apríla 2011 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil. V plnom rozsahu sa stotožnil so závermi okresného súdu, pričom *„nepovažoval za dôvodnú námietku žalovaného, že mal súd pri posudzovaní otázky komu bol dodaný plyn na odberné miesto vychádzať z rozhodnutia súdu o predbežnom opatrení, pretože predbežné opatrenie má iba dočasný charakter, je vo väčšine prípadov vydávané nie na základe preukázaných, ale len osvedčených skutočností, a preto nemôže ako také zakladať v zmysle § 159 ods. 3 O. s. p. prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Odvolací súd sa nestotožnil ani s tvrdeniami žalovaného týkajúcimi sa listu z 28. decembra 2005, v ktorom spoločnosť L., a. s. Levice vyslovene upozorňuje žalobcu, že napriek vydanému predbežnému opatreniu nezačal s dodávkou plynu pre túto spoločnosť. Keby bol žalobca v mesiaci december 2005 tejto spoločnosti plyn dodával, nepochybne by mu nebola list takéhoto obsahu zasielala.“*

Za nedôvodné považoval odvolací súd aj námietky týkajúce sa svedeckej výpovede svedka Mgr. G. H., ktorú odvolací súd nepovažoval za spôsobilú preukázať už v decembri 2005, že plyn nebol dodávaný žalovanému, nakoľko sa aj podľa názoru odvolacieho súdu svedok nevedel jednoznačne vyjadriť ku skutočnostiam majúcim význam pre prejednávajúcu vec, potvrdil, že prevádzkový denník je len jednostranný doklad firmy L. a že mali so žalovaným uzatvorenú zmluvu o spoločnom užívaní ich stanice a že z regulačnej stanice môže plyn brať aj iná spoločnosť.“.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ vidí porušenie svojich označených práv vo viacerých pochybeniach všeobecných súdov konajúcich v jeho veci. V prvom rade polemizuje s názorom krajského súdu o povahe predbežného opatrenia z pohľadu existencie procesnej prekážky rei iudicatae, keď uvádza, že konajúce súdy mali „*pri rozhodovaní a posudzovaní otázky komu bol dodaný plyn na odberné miesto nevyhnutne brať do úvahy a vychádzať z právoplatného a vykonateľného rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia, sp. zn. 23 Cb 220/05 zo dňa 21. novembra 2005. Je nevyhnutné, aby konajúci súd vždy vzal do úvahy skutočnosť, že ak už bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, či už kladne alebo záporne, tvorí výrok takéhoto rozhodnutia prekážku právoplatne rozhodnutej veci vi vzťahu k tomu istému skutku, ktorý už bol predbežne kvalifikovaný v rozhodnutí o plnení a v predmetnom prípade ide nepochybne o ten istý skutok. Právna argumentácia Porušovateľa vo vzťahu k interpretácii ust. § 159 OSP odráža znaky prílišného formalizmu.“.*

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že navrhovateľ v konaní „*neuniesol dôkazné bremeno, listinné dôkazy, ktoré predložil a právne argumenty, ktorými odôvodnil podaný návrh od začiatku potvrdzuje, že jeho nárok na žalovanú sumu voči Sťažovateľovi neexistuje. Neexistenciu Žalobcovho nároku voči Sťažovateľovi od začiatku preukázala jednak výpoveď Mgr. G. H., prevádzkový denník Obchodnej spoločnosti L., a. s. a vyjadrenia tejto obchodnej spoločnosti, kedy viackrát jasne uvedené, že dodávky zemného plynu v mesiaci december 2005 na predmetné odberné miesto boli dodávkami na základe vydaného Predbežného opatrenia, a tento zemný plyn spotrebovala Obchodná spoločnosť L., a. s. Porušovateľ sa teda nesprávne stotožnil s tým ako prvostupňový súd posúdil povinnosť, ktorú účastníkom konania ukladá ust. § 120 ods. 1 OSP, a to povinnosť tvrdenia a*

povinnosť predložiť dôkazy na preukázanie tvrdených skutočností. Dôkazné bremeno v tomto smere neodôvodnene preniesol na Sťažovateľa...“.

Krajský súd podľa názoru sťažovateľa porušil procesné zásady konania pri preskúmaní rozsudku okresného súdu, a to v dôsledku nerešpektovania § 118 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), ktorý *„ukladá povinnosť súdu oboznámiť účastníkov konania na pojednávaní s predbežným zhrnutím sporných a nesporných skutkových okolností a tiež s predbežným náhľadom súdu na to, ktoré z navrhnutých dôkazov treba vykonať a ktoré vykonané nebudú. ... V nedodržaní postupu v zmysle ust. § 118 ods. 2 OSP, ku ktorému došlo v danej veci, treba vidieť procesnú nesprávnosť, ktorá so zreteľom na individuálne okolnosti preskúmvanej veci viedla k zmareniu účelu sledovaného týmto ustanovením a neprispela k predvídateľnosti postupu a rozhodovania súdu. Postup, ktorým všeobecný súd znemožní uplatnenie procesných práv, ktoré by inak mohol účastník konania pred súdom uplatniť, je procesnou vadou konania, pričom odvolací súd na ňu musí vždy prihliadať.“.*

Odňatie možnosti konať pred súdom sťažovateľ odôvodňuje aj tvrdením, že *„zo zápisníc zo súdnych pojednávaní v predmetnej právnej veci nevyplýva, že by súd na pojednávaní riadne vykonal dokazovanie listinami a po vykonaní dokazovania listinami vytvoril účastníkom konania procesnú možnosť vyjadriť sa k riadne vykonaným dôkazom...“.*

Sťažovateľ vidí porušenie svojich označených práv aj v nedostatočnosti odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktorý sa *„obmedzil len na strohé konštatovanie správnosti niekoľkých dôvodov napadnutého rozhodnutia. Sťažovateľ uznáva, že tento postup umožňuje ust. § 219 ods. 2 OSP, zdôrazňuje však, že materiálny, ako aj formálny základ práva konať pred súdom je zakotvený v článku 46 Ústavy Slovenskej republiky, v článku 14 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, ako aj v článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd... Súčasťou tohto práva je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s nárokmi uplatňovanými na súde*

a obranou proti takémuto uplatneniu. ... Porušovateľ... túto svoju povinnosť pri odôvodňovaní Rozsudku Krajského súdu náležite nerešpektoval.“.

Napokon sťažovateľ konštatuje, že okresný súd *„dôsledne nepostupoval v intenciách základných zásad konania, a teda nezistil dostatočne skutkový stav a nevykonal dôkazy nevyhnutné na dostatočné posúdenie predmetnej právnej veci, následne Porušovateľ v rámci preskúmania napadnutého rozhodnutia nevykonal dokazovanie, neodstránil vady prvostupňového konania a ani nezrušil napadnuté rozhodnutie súdu konajúceho v prvom stupni..., ktoré má tie isté právne vady, čím došlo zo strany Porušovateľa k porušeniu základných práv Sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie a na súdnu a inú právnu ochranu.“.*

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie „vyslovil, že:

- rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn.: 3 Cob/274/2010 zo dňa 27. apríla 2011 boli porušené základné ústavné práva Sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie a súdnu a inú právnu ochranu, vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; a

- zrušuje rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn.: 3 Cob/274/2010 zo dňa 27. apríla 2011 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie;

- priznáva Sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia.“.

Sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu i odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až čl. 42 a čl. 44 až čl. 46 ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. V danom prípade je týmto zákonom Občiansky súdny poriadok.

1. Vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa nerešpektovania ustanovenia § 118 ods. 2 OSP (po vykonaní úkonov podľa odseku 1 predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné

a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli) a vadného vykonania dôkazov listinami ústavný súd uvádza, že v oboch prípadoch ide o pochybenia, ktoré v zmysle štandardnej judikatúry všeobecných súdov možno označiť ako odňatie možnosti konať pred súdom účastníkovi konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) už viackrát judikoval, že odňatím možnosti konať pred súdom je taký nesprávny, procesné ustanovenia porušujúci postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a v konaní uplatňovať procesné práva priznané mu na účely zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv (napr. rozsudok najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 2 Cdo 13/2004, uznesenie najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 5 Cdo 294/2008). Tomu zodpovedá aj stabilná rozhodovacia prax ústavného súdu (II. ÚS 102/04, II. ÚS 1/08).

Preto ak sťažovateľ bol toho názoru, že okresný súd porušil ustanovenie § 118 ods. 2 OSP a že listinné dôkazy vykonával spôsobom zabraňujúcim sťažovateľovi vyjadriť sa k nim procesne relevantným spôsobom, a krajský súd tieto pochybenia neodstránil, prípadne sa ich sám dopustil, potom mal využiť mimoriadny opravný prostriedok v občianskom súdnom konaní – dovolanie, ktoré je podľa § 237 písm. f) OSP prípustné v prípade odňatia možnosti konať pred súdom.

V relácii k obom analyzovaným námietkam teda existoval „iný súd“ oprávnený poskytnúť ochranu právam a slobodám sťažovateľa uvedeným v čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd tak nemá dostatok právomoci preskúmať meritórne predmetné námietky, pretože by tak nahrádzal právomoc všeobecného súdu, ktorému v prvom rade náleží povinnosť chrániť základné práva a slobody účastníkov konania.

2. V súvislosti s ďalšími námietkami sťažovateľa sa ústavný súd obracia na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len

v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

2.1 Pokiaľ ide o námietku súvisiacu s významom predbežného opatrenia nariadeného v inom konaní okresného súdu pre rozhodnutie v sťažovateľovej kauze, ústavný súd nezistil v úvahách krajského súdu ústiacich do záverov o procesnom význame predbežného opatrenia žiadne signály ústavnej diskonformity. Právoplatné a vykonateľné predbežné opatrenie ukladajúce povinnosť navrhovateľovi dodávať plyn odberateľovi, ktorý má zjavne spoločné odberné miesto so sťažovateľom, nemôže byť samo osebe dôkazom, že navrhovateľ nedodal plyn sťažovateľovi. Predbežné opatrenie predsa znamená formálne uloženie určitej povinnosti (ktorá napokon povinným subjektom, hoci protiprávne, ani nemusí byť splnená), kým pre súdy konajúce v sťažovateľovej veci bolo rozhodujúce, či navrhovateľom dodaný plyn reálne (materiálne) odobral sťažovateľ. Navyše, predbežné opatrenie bolo vydané v konaní, ktorého predmetom bolo posúdenie platnosti výpovede navrhovateľa zo zmluvy o dodávkach plynu uzavretej so spoločnosťou L., a. s. Preto aj v prípade, že by meritórne rozhodnutie súdu označilo túto výpoveď za neplatnú, nemožno z toho v sťažovateľovej veci automaticky vyvodiť skutkový záver, že dodávku plynu na spoločné odberné miesto odobrala spoločnosť L., a. s., a nie sťažovateľ. To všetko v situácii, keď sťažovateľ mal v tom čase uzavretú s navrhovateľom zmluvu o dodávke plynu na rovnaké odberné miesto. Z uvedených dôvodov krajský súd správne vyhodnotil predmetnú odvolaciu námietku sťažovateľa ako nedôvodnú.

2.2 Ďalšia námietka sťažovateľa smeruje k rozloženiu dôkazného bremena medzi navrhovateľa a sťažovateľa v ich spore.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Podľa názoru ústavného súdu skutkové a právne závery okresného súdu a krajského súdu týkajúce sa unesenia dôkazného bremena oboma sporovými stranami nemožno hodnotiť ako arbitrárne alebo inak ústavne neudržateľné.

Z podkladov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, vyplýva, že navrhovateľ svoj uplatnený nárok podložil zmluvou o dodávke plynu uzavretou so sťažovateľom 2. novembra 2005, denným odberovým diagramom za mesiac december 2005, ktorého obsah zahŕňajúci aj množstvo odobratého plynu potvrdil sťažovateľ svojím podpisom. Tieto dva dôkazy zásadného významu doplnil navrhovateľ listom spoločnosti L., a. s., adresovaným navrhovateľovi a listom sťažovateľa adresovaným navrhovateľovi (oba sú z decembra 2005).

Svoju obranu sťažovateľ dôkazne založil na predbežnom opatrení nariadenom v súvisiacom konaní, na výpovedi svedka Mgr. G. H. a na prevádzkovom denníku spoločnosti L., a. s.

K procesnému významu predbežného opatrenia sa už ústavný súd vyjadril v bode 2.1 odôvodnenia tohto uznesenia. Svedeckú výpoveď hodnotil krajský súd ako nespôsobilú preukázať dodávky plynu spoločnosti L., a. s., pričom tento záver nie je arbitrárny, keďže samotný sťažovateľ vo svojom odvolaní proti prvostupňovému rozsudku citoval výpoveď svedka takto: „*Neviem odpovedať na otázku akým konkrétnym spôsobom v praxi sme odoberali plyn za mesiac december 2005, či to boli ľudia z firmy L., a. s. alebo to boli ľudia*

z firmy T. “ Zjavné pochybnosti plynúce z výpovede svedka potom významne spochybnili aj obsah prevádzkového denníka spoločnosti L., a. s., ktorý krajský súd správne vyhodnotil ako „jednostranný doklad firmy L. “.

V občianskom súdnom konaní sa v súčasnosti v procese dokazovania uplatňuje zásada formálnej pravdy, čo znamená, že odporca v spore musí uniesť dôkazné bremeno, čo sa týka účinného spochybnenia dôkazov produkovaných navrhovateľom. V prípade, že toto dôkazné bremeno neunesie, súd prizná ochranu uplatnenému nároku navrhovateľa, aj keď mu možno reálne tento nárok neprináleží. Ústavný súd preto bez ambície uzavrieť, kto v skutočnosti plyn dodaný navrhovateľom odobral, konštatuje, že v popísanej dôkaznej situácii okresný súd ani krajský súd neposúdili otázku unesenia, resp. neunesenia dôkazného bremena sporovými stranami ústavne neudržateľným spôsobom.

2.3 Sťažovateľ napokon napadnutému rozsudku krajského súdu vytýka aj ústavne nedostatočné odôvodnenie.

Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 OSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a jasne vyloží, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil. Takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu (§ 211 OSP). Všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované

so zreteľom na konkrétny prípad [porovnaj napríklad rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Georgidas v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III./1997].

Ústavný súd konštatuje, že na prvý pohľad je odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu skutočne značne úsporné (sústredí sa do jedného obsiahlejšieho odseku). Pre ústavné posúdenie jeho kvality však ústavný súd okrem citovaných stabilizovaných právnych názorov musel brať do úvahy aj ďalšie judikované postoje, a to predovšetkým záver, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (napríklad II. ÚS 78/05), ako aj záver, že pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok ESLP z 19. decembra 1997 vo veci Helle v. Fínsko, sťažnosť č. 20772/92, ods. 59 - 60).

Sťažovateľ v odvolaní proti rozsudku okresného súdu sformuloval štyri odvolacie námietky (tomu zodpovedá aj štruktúra odôvodnenia odvolania rozdelená do štyroch bodov).

Prvá námietka sa zamerala na spochybnenie hodnotenia listu spoločnosti L., a. s., navrhovateľovi okresným súdom. Sťažovateľ hodnotenie spochybňoval výpoveďou svedka Mgr. G. H. Svedeckou výpoveďou sa krajský súd zaoberal a vyhodnotil ju ako nespôsobilú preukázať, *„že plyn nebol dodávaný žalovanému, nakoľko sa aj podľa názoru odvolacieho súdu svedok nevedel jednoznačne vyjadriť ku skutočnostiam majúcim význam pre prejednávajúcu vec“*.

Druhá odvolacia námietka smerovala k spochybneniu hodnotenia listu sťažovateľa navrhovateľovi okresným súdom. Tento list bol okresným súdom vyhodnotený ako jednoznačne preukazujúci, *„že samotný odporca požiadal v decembri 2005 navrhovateľa o kontinuitu dodávky plynu aj v roku 2006“*. V tej súvislosti okresný súd podotkol, že v zmluve z 2. novembra 2005 je ako odberateľ uvedený sťažovateľ a list spoločnosti L., a. s., *„preukazuje, že napriek predbežnému opatreniu nebol tejto spoločnosti plyn zo strany navrhovateľa dodávaný“*. Hodnotenie okresného súdu sa sťažovateľ pokúsil spochybniť vyjadrením navrhovateľa k listu požadujúcemu predĺženie platnosti zmluvy o dodávke

plynu, ktorá aj podľa názoru ústavného súdu nepreukazuje, že v decembri 2005 sťažovateľovi plyn nebol dodaný, ako aj tvrdením, že v sťažovateľovom liste navrhovateľovi sa „na žiadnom mieste neuvádza, že Žalovaný prevzal dodaný plyn“. Podľa názoru ústavného súdu uvedené tvrdenia sťažovateľa nespochybňujú konštrukciu, ktorú ako skutkový záver slúžiaci rozhodnutiu vytvoril okresný súd, preto ak krajský súd iba odkázal na závery okresného súdu v otázke hodnotenia listu sťažovateľa navrhovateľovi, postupoval ústavne akceptovateľným spôsobom.

Tretou námietkou sťažovateľ v odvolaní brojil proti argumentu okresného súdu, podľa ktorého v zmluve o dodávke plynu z 2. novembra 2005 je uvedený ako odberateľ práve sťažovateľ. Sťažovateľ sa opätovne bránil poukazom na nariadené predbežné opatrenie. Krajský súd sa s touto námietkou vysporiadal tým, že vymedzil procesný význam predbežného opatrenia pre prerokúvanú kauzu. Ústavný súd už v bode 2.1 uviedol dôvody, pre ktoré sa s takýmto názorom krajského súdu stotožňuje.

Štvrtá odvolacia námietka sťažovateľa sa týkala hodnotenia odberového diagramu okresným súdom. V ňom sťažovateľ svojím podpisom potvrdil množstvo plynu, ktoré od navrhovateľa v rozhodnom období odobral. V odvolaní k tomu sťažovateľ uvádza, že „predmetný diagram vyhotovil v rámci plnenia zmluvných povinností“. Ústavný súd k tomu uvádza, že plnenie zmluvných povinností nezabavuje sťažovateľa povinnosti potvrdiť svojím podpisom pravdivosť údajov uvedených v odberovom diagrame. Preto ak krajský súd na uvedenú námietku explicitne nereagoval, ale sa iba stotožnil so záverom okresného súdu, ktorý zdôraznil, že „dodanie plynu odporca potvrdil svojím podpisom na odberovom diagrame“, nemožno v takom postupe podľa názoru ústavného súdu identifikovať signály možnej ústavnej neakceptovateľnosti.

Ústavný súd dospel k záveru, že ani posledná sťažnostná námietka nie je dôvodná, a tak nie je spôsobilá preukázať ústavne relevantný príčinný vzťah medzi označenými právami sťažovateľa a napadnutým rozsudkom krajského súdu. Ten totiž na niektoré odvolacie námietky sťažovateľa uspokojivým spôsobom reagoval, s inými sa zas vysporiadal len odkazom na závery okresného súdu, čo však samo osebe neznamená

ústavnú neudržateľnosť, a to s ohľadom na charakter týchto odvolacích námietok, ktorý vylúčil ich schopnosť účinne spochybniť závery okresného súdu.

2.4 Ústavný súd uzatvára, že sťažnosť v časti námietok týkajúcich sa významu súvisiaceho predbežného opatrenia (bod 2.1), posúdenia unesenia dôkazného bremena (bod 2.2) a dostatočnosti odôvodnenia odvolacieho rozsudku krajského súdu (bod 2.3) na prvý pohľad vylučuje akékoľvek signály možnej ústavnej vadnosti. Sťažnosť je tak v tejto časti zjavne neopodstatnená.

3. Keďže ústavný súd odmietol predbežne prerokúvanú sťažnosť ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľa (zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu a návrh na odklad jeho vykonateľnosti, priznanie náhrady trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2011